

Sygn. akt: X C 1758/16 upr.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 sierpnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu X Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSR Katarzyna Malinowska

Protokolant: sekr. sądowy Katarzyna Domańska

po rozpoznaniu w dniu 2 sierpnia 2016 r. w Toruniu

sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

przeciwko P. S.

o zapłatę

I. utrzymuje w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie X Nc 1850/16 przez Sąd Rejonowy w Toruniu w dniu 12 kwietnia 2016r. w całości;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSR Katarzyna Malinowska

UZASADNIENIE

(...) Towarzystwo (...) w T. wniósł do tutejszego Sądu o zasądzenie od pozwanego P. S. na swoją rzecz kwoty 3.649,13 zł z umownymi odsetkami od dnia 29 marca 2016 r. do dnia zapłaty. Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu zostało wskazane, że w dniu 20 sierpnia 2015 r. pozwany wystawił na rzecz powoda weksel własny in blanco na zabezpieczenie umowy pożyczki. Strona powodowa dodała, że działając na podstawie i w granicach upoważnienia zawartego w deklaracji wekslowej, powód uzupełnił weksel na kwotę 3.749,13 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 14 % rocznie z terminem płatności 3 marca 2016 r. Ponadto pismem z dnia 25 lutego 2012 r. powód zawiadomił pozwanego o uzupełnieniu weksla i wezwał go do jego wykupu. Zdaniem powoda, pozwany odmówił zapłaty i do dnia wytoczenia powództwa w sprawie nie wykupił weksla.

W dniu 12 kwietnia 2016 r. tutejszy Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym zgodnie z treścią pozwu.

Pozwany w dniu 28 kwietnia 2016 r. wniósł zarzuty od nakazu zapłaty, w których zaskarżył nakaz zapłaty w całości, a także zawniósł o możliwość dokonywania spłaty zadłużenia na raty po 100 zł miesięcznie. Pozwany wskazał, że kwota jakiej dochodzi powód jest zawyżona bowiem po wypowiedzeniu umowy pożyczki i wystawieniu wezwania do wykupu weksla kwota uległa zmianie w związku z dokonanymi wpłatami. Pozwany podał również, że przedstawiciel powoda, który przychodził nieregularnie po odbiór rat pożyczki odmawiał przyjmowania dobrowolnych kwot pieniężnych mniejszych niż te, które ustalono w umowie pożyczki.

W odpowiedzi na podniesione zarzuty pełnomocnik powoda w całości podtrzymał swoje stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

Strony w dniu 20 sierpnia 2015 r. zawarły umowę pożyczki o numerze (...). Kwota, która została przekazana pozwanemu do dyspozycji wynosiła 3.000 zł, koszty prowizji od udzielonej pożyczki wynosiły 3299,13 zł, natomiast cała kwota, którą miał spłacić pozwany wynosiła łącznie 6.299,13 zł. Okres spłaty pożyczki ustalono na okres 42 tygodni. Zgodnie z treścią umowy spłata pożyczki następować miała wyłącznie gotówką, za pośrednictwem przedstawiciela powoda, w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy.

Bezsporne oraz dowód :

- umowa pożyczki – k. 42 akt

Na zabezpieczenie roszczeń wystawiony został 20 sierpnia 2015 r. weksel in blanco.

Bezsporne oraz dowód:

- weksel- k. 14 akt

Pozwany spłacił częściowo pożyczkę w sposób nieregularny i niezgodny z harmonogramem spłat, w związku z czym powód wypowiedział umowę i korzystając z przysługującego mu zgodnie z deklaracją wekslową uprawnienia, wypełnił weksel na kwotę 3.749,13 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 14 % oraz terminem płatności na wyznaczonym na 3 marca 2016 r. Weksel oznaczony był klauzulą „bez protestu”.

Dowód:

- harmonogram wpłat – k. 44

- informacja o stanie zadłużenia – k. 43 akt

- wezwanie do wykupu weksla – k. 6 akt

- weksel – k. 12 akt

- umowa pożyczki – k. 42 akt

W dniu 25 lutego 2016 r. powód wezwał pozwanego do wykupu weksla. Do dnia wytoczenia powództwa pozwany nie wykupił weksla, uiścił jedynie na rzecz powoda 2 marca 2016 r. kwotę 100 zł.

Bezsporne oraz dowód:

- wezwanie do wykupu weksla – k. 6 akt

- pokwitowanie wpłaty – k. 24 akt

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne i niekwestionowane, a także dowody z dokumentów. Sąd w pełni dał wiarę dowodom w postaci dokumentów zgromadzonych w toku procesu, albowiem były one jasne, zrozumiałe i czytelne. W ocenie Sądu ich autentyczność nie budziła wątpliwości, tym bardziej, że nie była ona kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Tytułem wyjaśnienia wskazać należy, że wekslem i blanco jest dokument zawierający co najmniej podpis wystawcy bądź akceptanta złożony w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego, któremu świadomie brak niektórych istotnych elementów, co do którego istnieje porozumienie między wystawcą a osobą której wystawca wręczył weksel

dotyczące warunków późniejszego uzupełnienia brakujących elementów, mogących po uzupełnieniu stać się wekslem zupełnym.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia czy dochodzone na podstawie weksla in blanco roszczenie objęte pozwem jest zasadne w całości wobec podniesienia przez pozwanego zarzutów zawartych w zarzutach od nakazu zapłaty.

Zgodnie z art.6 k.p.c. istnienie sporu między stronami, co do zasady, obliuguje jedną z nich do udowodnienia faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Na podstawie art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c. ciężar dowodu spoczywa na stronie, która z określonych faktów wywodzi skutki prawne. Jeśli zatem powód powoływał się na zaistnienie oznaczonych faktów, w tym na fakt, przysługującego mu względem pozwanego roszczenia o oznaczonej wysokości, zobowiązany był wskazać okoliczności, które uzasadniały żądanie zgłoszone w pozwie. W tym miejscu podkreślić należy, że ciężar dowodu twierdzenia, że wypełnienie weksla in blanco nastąpiło niezgodnie z zawartym porozumieniem, spoczywa na pozwanym. Zgłoszenie i udowodnienie prawdziwości zarzutów przeciwko roszczeniu wekslowemu stanowi zatem obowiązek dłużnika wekslowego (zob. orzeczenie SN z 24 lutego 1928 r., I C 273/27, Zb. Orz. SN 1928, poz. 27; orzeczenie SN z 24 października 1962 r., II CR 976/61, OSNCP 1964, poz. 27; orzeczenie SN z 28 października 1963 r., II CR 249/63, OSN 1965, poz. 208; M. Litwińska, Głosa do orzeczenia SN z dnia 18 listopada 1999 r., Przegląd Papierów Wartościowych 2000, nr 2, s. 34; I. Heropolitańska, Zarzuty przeciwko nakazowi zapłaty z weksla in blanco, Warszawa 2002, s. 212; A. Szpunar, M. Kaliński, Komentarz do prawa wekslowego i czekowego, Warszawa 2003, s. 97; B. Draniewicz, Ł. Piebiak, Postępowania odrębne, Warszawa 2007 r., s. 255).

Zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności ciężar dowodu w sądowym postępowaniu cywilnym spoczywa na stronach tego postępowania. To one, a nie sąd są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i to one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (por. m. in. uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 lipca 1997 r., I CKN 415/99, LEX nr 83805; wyrok SN z dnia 07 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662). Jednocześnie w doktrynie i praktyce orzeczniczej podkreśla się, że sąd powinien korzystać z przewidzianego w art. 232 zdanie drugie k.p.c. uprawnienia powściągliwie i z umiarem, pamiętając, że taka inicjatywa należy przede wszystkim do samych stron i że cały rozpoznawany spór jest ich sprawą, a nie sądu (por. m. in. uzasadnienie wyroku SN z dnia 05 listopada 1997 r., III CKN 244/97, OSNC 1998, nr 3, poz. 52). Stwierdzić zatem należy, że sąd przeprowadza dowody zawnioskowane przez strony postępowania. Jednakże w sytuacjach szczególnych, sąd posiada uprawnienie w zakresie dopuszczenia dowodu niewskazanego przez strony, gdyby według jego (obiektywnej i weryfikowalnej w toku instancji) oceny zebrany w toku sprawy materiał dowodowy nie wystarczał do jej rozstrzygnięcia (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 10 grudnia 1997 r., II UKN 394/97, OSNAPiUS 1998, nr 20, poz. 614; wyrok SN z dnia 11 lipca 2001 r., V CKN 406/00, Prok. i Pr. 2002, nr 4, poz. 45). Ponadto dopuszczenie dowodu z urzędu, z reguły, nie powinno w ogóle wchodzić w grę, gdy strony są reprezentowane przez fachowych pełnomocników, wtedy bowiem kontrydiktoryjność najlepiej może służyć poznaniu prawdy materialnej (A. J., Kontrydiktoryjność a poznanie prawdy w procesie cywilnym w świetle zmian kodeksu postępowania cywilnego, Przegląd Sądowy 1998/10/63).

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie nie zaistniała sytuacja szczególna implikująca okoliczność powołania dowodu z urzędu, zebrane dowody były wystarczające do rozstrzygnięcia sprawy, a na rozprawie w dniu 2 sierpnia 2016 r. strony nie wniosły o uzupełnienie wniosków dowodowych.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego oraz w świetle twierdzeń strony pozwanej, Sąd nie miał też wątpliwości, że pozwany był zobowiązany uiścić na rzecz powoda kwotę dochodzoną pozwem w całości.

W dniu 20 sierpnia 2015 r. pozwany wystawił na rzecz powoda weksel in blanco na zabezpieczenie zawartej umowy pożyczki. Zasadniczo zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny. Przed wydaniem nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, bada się jedynie sam dokument wekslowy. Powód może bowiem żądać wydania nakazu zapłaty przeciwko każdemu zobowiązanemu z należycie wypełnionego weksla. Obowiązki posiadacza weksla ograniczają się wyłącznie do złożenia weksla do akt i wyartykułowania żądania odpowiedniej treści. Z kolei Sąd rozpoznający zarzuty od nakazu zapłaty, który został wydany na podstawie weksla, może uwzględnić tzw. stosunek

podstawowy, a więc ten stosunek zobowiązaniowy, w związku z którym weksel został wystawiony. Sąd może to jednak uczynić jedynie wówczas, gdy strona zainteresowana przeniesieniem sporu na taką płaszczyznę podejmie stosowne czynności. Sąd nie ma obowiązku działać w tym zakresie z urzędu. Pozwany może zatem kwestionować samo istnienie lub rozmiar roszczenia wekslowego ze względu na jego związek ze stosunkiem podstawowym (wyrok SN z dnia 24 października 2000 r., V CKN 136/00 wraz z aprobowanymi głosami M. Kalińskiego oraz P. Machnikowskiego). Taka możliwość pozwala na stwierdzenie, że w przypadku weksla wystawionego in blanco następuje osłabienie jego abstrakcyjnego charakteru. Osłabienie abstrakcyjności zobowiązania wekslowego ucieleśnionego w wekslu in blanco przejawia się w tym, że po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla, spór z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego przenosi się na ogólną płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. W praktyce oznacza to, iż strony procesu mogą powoływać się na podstawy faktyczne i prawne wynikające z łączącego je stosunku prawnego, który jest źródłem dochodzonego przez powoda roszczenia cywilnoprawnego (uchwała 7 sędziów SN z dnia 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/66, OSNP 1968, nr 5, poz. 79; wyrok SN z dnia 14 marca 1997 r., I CKN 48/97, OSNC 1997, nr 9, poz. 124 wraz z aprobowanymi głosami A. Szpunara oraz W. Kubala; wyrok SA w Białymstoku z dnia 6 grudnia 2012 r., I ACa 633/12, Lex nr 1254286).

W uwzględnieniu powyższych uwag, Sąd rozpoznał zarzuty podniesione przez stronę pozwaną. Zarzut pozwanego, że po wypowiedzeniu umowy pożyczki i wypełnieniu weksla dokonał on wpłat na rzecz powoda, które nie zostały uwzględnione, przez co dochodzona w pozwie kwota była zawyżona, należy uznać za niezasadny. Prawdą jest, że pozwany uiszczył na rzecz powoda już po wypełnieniu weksla kwotę 100 zł, jednakże kwota ta została zaliczona przez powoda na rzecz długu i w związku z tym powód dochodził od pozwanego kwoty o 100 zł niższej niż ta, na którą wypełniono weksel. W odniesieniu natomiast do zarzutu bazującego na tym, że przedstawiciel powoda nie odbierał dobrowolnych kwot, które pozwany chciał spłacać, nawet jeżeli były mniejsze od tych, do których był zobowiązany, co wpływało na wysokość zadłużenia, to w ocenie Sądu pozwany w żaden sposób nie wykazał, aby do takich sytuacji dochodziło. Pozwany, na którym ciążył ciężar dowodu nie dążył do udowodnienia powyższych twierdzeń, nie zawnioskował o powołanie w charakterze świadka ani przedstawiciela powoda, ani innych osób, które mogłyby dowieść prawdziwości twierdzeń pozwanego, nie przedstawił też innych dowodów na poparcie tej tezy. Sąd nie mógł więc dać wiary niczym nie potwierdzonym twierdzeniom strony pozwanej. Tylko gdyby te okoliczności zostały udowodnione, to wówczas mogłyby dojść do badania czy opłata za obsługę pożyczki w domu została naliczona we właściwej wysokości.

Na marginesie tylko należy stwierdzić, że pozwany znał warunki spłaty zaciągniętej pożyczki, której jednym m.in. było to, że do jej ratalnej spłaty dochodziło wyłącznie do rąk przedstawiciela powoda w miejscu zamieszkania pozwanego, a prowizja za wizyty wliczona była w koszt pożyczki, czego pozwany był świadomy.

Wskazać należy, że weksel wystawiony na zabezpieczenie roszczeń wypełniony został prawidłowo. W przedmiotowej sprawie deklaracja wekslowa nie została dołączona do pozwu, jednakże pozwany nie wykazał, aby weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem. Pozwany nie wykazał skutecznie, że wysokość kwoty, na którą weksel został wypełniony nie jest prawidłowa. Sąd nie miał więc podstaw do tego by kwestionować wartość weksla.

W ocenie Sądu, żądanie powoda dochodzone w sprawie było zasadne w całości po myśli art. 353 k.c. w zw. z art. 9 i 38 Prawa wekslowego, wobec czego utrzymano nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 12 kwietnia 2016 r.

Sąd nie przychylił się do wniosku pozwanego uzasadnianego złym stanem majątkowym, o rozłożenie dochodzonej należności na raty w wysokości po 100 zł miesięcznie, bowiem mając na względzie wysokość zasądzonego zobowiązania jego spłata trwałaby nieproporcjonalnie długo. Podkreślić należy, że pozwany zaciągając zobowiązanie u powoda, znając warunki udzielonej pożyczki i wiedząc, że kwota do spłaty będzie ponad dwukrotnie wyższa od kwoty przekazanej mu do dyspozycji, winien był uprzednio zbadać swoją sytuację finansową i tak dysponować swoim majątkiem by należycie wypełnić zaciągnięte zobowiązanie. Fakt toczącego się postępowania sądowego nie daje pozwanemu podstaw do uważania, że jego odpowiedzialność uległa jakiejś modyfikacji i może on negocjować z Sądem warunki spłaty pożyczki (chyba, że stanie się to na linii wierzyciel- dłużnik).

O kosztach powstałych w wyniku postępowania toczącego się na skutek wniesienia przez pozwanego środka zaskarżenia orzeczono po myśli art. 98 k.p.c w zw. z art. 108 k.pc. zasądzając pod pozwanego na rzecz powoda kwotę 300 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, stanowiącą różnicę między kwotą, stanowiącą stawkę minimalną wynagrodzenia za czynności adwokacki w sprawie cywilnej, której wartość przedmiotu sporu mieści się w kwocie od 1500 zł-5000 zł, tj. 1200 zł przewidzianą rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015. Poz. 1800) a kwotą już wcześniej zasądzoną w nakazie zapłaty, który został utrzymany tj. 900 zł.

SSR Katarzyna Malinowska